

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

GEILLUSTREERD DOOR F. FUNCKEN

ZIJ HADDEN DE VRIJHEID LIEF!

DE democratie is geen moderne uitvinding. De woorden vrijheid en gelijkheid hadden reeds voor de oude Grieken een diepe betekenis. Niet alleen op onze dagen vecht men om de vrijheid en de gelijkheid van rechten te bekomen, de bevolking van Athene deed het reeds en ze was bepaald kittelorig op het gebied van haar rechten. Door hun strijd om nog méér vrijheid, bereikten zij soms precies het tegenovergestelde. Inderdaad, ze werden het slachtoffer van een ambitieus man, die veel beloofde maar er in werkelijkheid alleen om begaan was diktator, alleenheerser te worden. De geschiedenis is een eeuwige herhaling, er is in feite niets nieuws onder de zon. Jammer dat de mens zo weinig leert uit de geschiedenis...

1. - IEDEREEN IS GE- LIJK VOOR DE WET

IN de tijd toen Hieronides naar Athene kwam, werd de stad geregeerd door een Bazileus of koning. Die koning had echter niet veel in de pap te brokken. Het was, wat men thans zou noemen, de « high life » die regeerde. Ieder jaar werden de negen Archonten verkozen. Deze Archonten (heersers) vormden het hoogste regeeringskollege. De armen van Athene waren niet tevreden, zij eisten gelijk recht voor arm en rijk. Het was *Draco* die het burgerlijk en strafrecht te boek stelde. Deze wetten waren *draconisch*. Op alle vergrijpen stond de doodstraf! Daarmee was het volk van Athene echter nog niet tevreden.

2. - EEN WAAR DEMOKRAAT

SOLON, een der zeven Wijzen van Griekenland, deed van zich spreken omstreeks 600 voor J.C. Hij begreep dat het « *demos* », d.w.z. het volk, evenveel recht moest hebben als de rijken. Hij richtte het volksrechtshof der *Heliaia* op. Deze raad zetelde op een openbaar plein. De vergaderingen waren soms zeer woelig, soms zeer komisch. Men kon nu Archont worden zonder van adellijken bloede te zijn en iedereen was verplicht zijn slaven menselijk te behandelen. Solon deed de rechters zweren dat zij zijn wetten gedurende tien jaar zouden respekteren. Dan verdween hij...

3. - PISISTRATOS, DE TIRAN

HET volk van Athene was nog niet tevreden en eiste een grotere vrijheid en meer rechten, en toen was er een zeer heerszuchtig man die bij de massa wist in het geveel uit te komen. Hij heette Pisistratos, en was na enkele tijd zo populair dat hij zich meester kon maken van het gezag en zich de titel toeëigende van *turannos* of *tiran*. Ja, zo gaat het, het volk houdt van sterke mannen, maar... niet voor lang! Pisistratos was nog van de slechtsten niet. Hij liet het werk van Homerus overschrijven, een waterleiding, wegen en tempels bouwen.

4. - LAAG VERRAAD

PISISTRATOS had twee zonen, Hippias en Hipparchus. Gedurende veertien jaar regeerden zij samen. Zij misten het gezond verstand en de matigheid van hun vader en waren echte despoten. Er werd een komplot tegen hen gesmeed en twee jongelui, Armodios en Aristogiton, waren bereid de despoten te doden. Hipparchus werd inderdaad neergestoken, maar zijn broer Hippias kon ontsnappen. Hij zocht onderdak bij Darius (Perzië), en hitste deze op Athene aan te vallen.

5. - LEVE DE VRIJHEID

HET volk van Athene riep de hulp in van Kleisthenes die het werk van Solon, de demokratizing van Athene, voortzette. Hij mengde arm en rijk in stammen, zij konden allen deelnemen aan de stemming van de wetten in de volksvergadering. Werd een burger te populair, werd hij voor 10 jaar verbannen. Hij vertrok met zijn familie en zijn bezit. Men noemde dit *ostracisme* (Gr. *ostrakismos*, schervengericht).

(Wordt voortgezet.)